

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

Návrh znalostního standardu absolventů VOV v odborném cizím jazyce

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

**Tento dokument vznikl jako výstup projektu s názvem
„Inovace VOV v odborné oblasti humanitní“,
reg. č. CZ.02.3.68/0.0/0.0/16_041/0008011.**

Vyšší odborná škola a Jazyková škola s právem státní jazykové zkoušky PRIGO

Vyšší odborná škola publicistiky

Evangelikální teologický seminář – Vyšší odborná škola teologická a sociální

Ostrava, 2019

Obsah

1	Preambule.....	4
1.1	Pojetí jazykového vzdělávání na úrovni VOV a profil absolventa.....	4
2	Znalostní standard: Obecná část.....	7
2.1	Úvod.....	7
2.2	Výstupní znalosti a dovednosti.....	8
2.3	Základní výčet gramatických jevů.....	22
2.4	Základní výčet obecných konverzačních témat.....	23
3	Znalostní standard: Specifická část.....	26
3.1	Skupina oborů 61 – Filozofie, teologie.....	26
3.2	Skupina oborů 68 – Právo, právní a veřejnosprávní činnost.....	26
3.3	Skupina oborů 72 – Publicistika, knihovnictví a informatika.....	27
3.4	Skupina oborů 82 – Umění a užité umění.....	27

1 Preambule

Tento dokument je určen příslušným autoritám jako návrh znalostního standardu pro odborný cizí jazyk vyučovaný na humanitně orientovaných vyšších odborných školách (VOŠ) v České republice. Humanitní oblast vyššího odborného vzdělávání (VOV) v ČR zahrnuje čtyři skupiny oborů, kterými jsou:

- 61 – Filozofie, teologie,
- 68 – Právo, právní a veřejnosprávní činnost,
- 72 – Publicistika, knihovnictví a informatika,
- 82 – Umění a užité umění.

Minimální znalostní standard vymezený v následujících kapitolách je platný pro všechny uvedené skupiny oborů, avšak předpokládá další rozšíření na úrovni jednotlivých vzdělávacích programů, resp. VOŠ reflektující jejich specifické odborné zaměření.

1.1 Pojetí jazykového vzdělávání na úrovni VOV a profil absolventa

Úkolem VOV je vychovávat absolventy vysoce uplatnitelné v praxi, přičemž vysokou míru uplatnitelnosti na současném trhu práce v České republice, ale i případně v zahraničí může absolventům vyšších odborných škol zajistit pouze kombinace:

- kvalitního odborného vzdělání v oborech, po nichž je poptávka,
- praktické výuky a odborné praxe absolvované v průběhu vzdělávání,
- rozvoje tzv. klíčových kompetencí.

Klíčové kompetence jsou označovány za klíčové proto, že svým nositelům umožňují uplatnění napříč různými profesemi, a vhodně tak doplňují jejich odbornost. Zajišťují flexibilitu a adaptabilitu absolventů škol v měnících se podmínkách fungování pracovních trhů. Jsou přenositelné mezi jednotlivými zaměstnavateli a dají se rozvíjet v průběhu pracovního života.

Většina klíčových kompetencí je velice obtížně měřitelná, což se však v takové míře nedotýká klíčové kompetence cizí jazyk, minimálně proto, že existuje jasně vymezený referenční rámec v podobě [Společného evropského referenčního rámce pro jazyky \(SERRJ\)](#) Rady Evropy.

SERRJ definuje jednotlivé jazykové úrovně od základní A1 až po úroveň odpovídající znalostem rodilého mluvčího C2. Absolvent vyšší odborné školy by měl být v souladu se vzdělávací politikou České republiky schopen komunikace v cizím jazyce na úrovni alespoň B2, tedy úrovni **relativně pokročilého samostatného uživatele**.

SERRJ vymezuje jazykové kompetence na úrovni B2 následujícím způsobem.

Student „dokáže porozumět hlavním myšlenkám složitých textů týkajících se jak konkrétních, tak abstraktních témat včetně odborně zaměřených diskuzí ve svém oboru. Dokáže se účastnit rozhovoru natolik plynule a spontánně, že může vést běžný rozhovor s rodilými mluvčími, aniž by to představovalo zvýšené úsilí pro kteréhokoliv účastníka interakce. Umí napsat srozumitelné podrobné texty na širokou škálu témat a vysvětlit své názorové stanovisko týkající se aktuálního problému s uvedením výhod a nevýhod různých možností.“

Jelikož takto široké vymezení je potřeba dále konkretizovat, jsou za účelem standardizace jazykového vzdělávání sestaveny konkrétní deskriptory, které definují výstupní znalosti studenta v oblastech porozumění, psaní a čtení. Absolvent vyšší odborné školy by měl být schopen zejména:

- rozumět delším promluvám a přednáškám, sledovat i složitou výměnu názorů, pokud téma dostatečně zná, rozumět většině televizních zpráv a článků, které se zabývají současnými problémy;
- účastnit se plynule a spontánně rozhovoru s rodilým mluvčím, zapojovat se do diskuse o známých problémech, obhajovat své názory a postoje;

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

- umět napsat srozumitelné souvislé texty na širokou škálu témat, umět napsat pojednání, zprávu, vyjádřit se v textu tak, aby bylo zřejmé, co je pro něj důležité, obhájit písemně své názory a postoje.

K uvedeným dílčím kompetencím je zapotřebí, aby student, resp. absolvent vyšší odborné školy ovládal cizí jazyk v takové kvalitě, která znamená zvládnutí gramatiky na velmi pokročilé úrovni, dostatečnou slovní zásobu, plynulost projevu pouze s minimem pauz a iniciativu v rozhovoru.

Uvedené lze shrnout tak, že absolvent vyšší odborné školy by měl být v cizím jazyce schopen plynulého projevu, který mu umožní udržet si svou pozici ve společenské mluvě a zároveň si je vědom svých chyb, které je schopen průběžně opravovat.

2 Znalostní standard: Obecná část

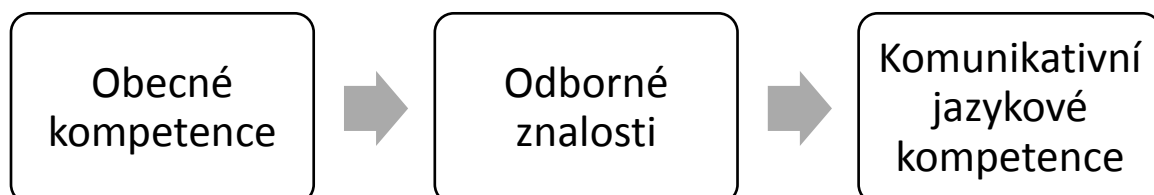
2.1 Úvod

Jak bylo vysvětleno v úvodní části preambule, do odborné oblasti humanitní v rámci vyššího odborné vzdělávání patří vzdělávací programy, které spadají do oborů vzdělávání Filozofie, teologie, Právo, právní a veřejnosprávní činnost, Publicistika, knihovnictví a informatika a Umění a užité umění. Je tedy zjevné, že navrhovaný znalostní standard pro humanitní oblast VOV musí respektovat:

1. požadavky na výstupní znalosti stanovené SERRJ pro úroveň B2 (Obecná část),
2. specifika jednotlivých oborů vzdělávání spadajících do humanitní oblasti (Specifická část).

Specifika jednotlivých oborů se ve znalostním standardu v odborném jazyce přirozeně projeví v jeho kvalitativním aspektu požadované slovní zásoby. Dále je třeba si uvědomit, že komunikativní jazykové kompetence slouží k tomu, aby usnadnily absolventovi sdílení informací, znalostí, které získal prostřednictvím formálního vzdělávání v multikulturním, resp. v multijazykovém prostoru dnešního globalizovaného světa. Učení se cizímu jazyku v rámci VOV není samoúčelné, ale má odborný aspekt, který absolventovi umožňuje uplatnění získaných znalostí v cizím jazyce bez zásadních rozdílů v porovnání s jejich uplatňováním v jazyce mateřském.

Podstatou definování znalostního standardu v odborném jazyce je tak faktické propojení níže znázorněné kompetenční linky:

Komunikativní jazykové kompetence přitom v sobě dále zahrnují několik komponent, kterými jsou zejména lingvistická (lexikální, fonologické, syntaktické znalosti), sociolingvistická (sociokulturní podmínky užívání jazyka) a pragmatická (funkční využití jazyka) komponenta. Ty ve svém propojení vytvářejí funkční celek umožňující uživateli cizího jazyka komunikaci na určité úrovni, ať už se jedná o začátečníka, nebo samostatného uživatele.

2.2 Výstupní znalosti a dovednosti

V rámci vymezení znalostního standardu je v první řadě definován obecný znalostní standard, který pro odborný jazyk vychází z deskriptorů daných SERRJ pro jazykovou úroveň B2, přičemž je třeba předpokládat, že každý deskriptor v sobě implicitně zahrnuje všechny deskriptory pro nižší úrovně, tj. v tomto případě A1, A2 a B1 (vertikální dimenze). Úroveň B1 je přitom chápána jako vstupní úroveň, tj. úroveň maturitní.

Deskriptory jsou v souladu s metodikou [ALTE](#) definovány pozitivně, tedy odpovídají na otázky Co absolvent umí?, Čeho je schopen?, Co ovládá? apod. Jsou přitom definovány pro všechny komponenty jazykové kompetence (horizontální dimenze) tak, aby zohledňovaly obecné požadavky na uživatele cizího jazyka v podobě absolventa VOV v humanitní odborné oblasti, včetně zohlednění adekvátní slovní zásoby, která je relevantní pro všechny vzdělávací programy napříč odbornou oblastí. Jedná se např. o slovní zásobu v oblasti pracovně-právní komunikace, administrativy a práce s IT, veřejnoprávní komunikace, socio-kulturní oblasti, řešení konfliktů, médií aj.

Následující text vymezuje podrobný popis výstupních znalostí a dovedností absolventa VOV v oblasti cizího jazyka na úrovni B2 podle SERRJ. Znalosti a dovednosti vycházejí z deskriptoru B2 vymezeného [Metodickým portálem RVP Národního ústavu pro vzdělávání](#) (NÚV).

Sebehodnocení

- *Porozumění/poslech*

Rozumím delším promluvám a přednáškám a dokážu sledovat i složitou výměnu názorů, pokud téma dostatečně znám. Rozumím většině televizních zpráv a programů týkajících se aktuálních témat. Rozumím většině filmů ve spisovném jazyce.

- *Porozumění/čtení*

Rozumím článkům a zprávám zabývajícím se současnými problémy, v nichž autoři zaujmají konkrétní postoje či stanoviska. Rozumím textům současné prózy.

- *Mluvení/ústní interakce*

Dokážu se účastnit rozhovoru natolik plynule a spontánně, že mohu vést běžný rozhovor s rodilými mluvčími. Dokážu se aktivně zapojit do diskuse o známých tématech, vysvětlovat a obhajovat své názory.

- *Mluvení/samostatný písemný projev*

Dokážu se srozumitelně a podrobně vyjadřovat k široké škále témat, která se vztahují k oblasti mého zájmu. Umím vysvětlit své stanovisko k aktuálním otázkám a uvést výhody a nevýhody různých řešení.

- *Psaní/písemný projev*

Umím napsat srozumitelné podrobné texty na širokou škálu témat souvisejících s mými zájmy. Umím napsat pojednání nebo zprávy, předávat informace, obhajovat nebo vyvracet určitý názor. V dopise dovedu zdůraznit, čím jsou pro mne události a zážitky osobně důležité.

Kvalitativní aspekty užívání mluveného jazyka

- *Rozsah*

Má dostatečný rozsah jazyka, aby byl schopen/byla schopna vytvořit jasný popis, sdělil(a) své názory týkající se většiny obecných témat, což činí bez většího zřejmého hledání slov a pomocí některých druhů podřadných souvětí.

- *Správnost*
Ovládá gramatiku v relativně vysoké míře. Nedopouští se chyb, které by mohly způsobit nedorozumění, je schopen/schopna si většinu svých chyb opravit.
- *Plynulost*
Dokáže v relativně plynulém tempu produkovat úseky jazykové promluvy, ačkoliv může váhat v případech, kdy hledá strukturní a výrazové prostředky. Promluva je poznamenána jen několika znatelnými pauzami.
- *Interakce*
Dokáže iniciovat promluvu, vzít si slovo, kdy je to vhodné, a ukončit konverzaci, kdy potřebuje, ačkoliv to nemusí vždy provést elegantním způsobem. Napomáhá vývoji diskuse, která probíhá ve známé oblasti tím, že dává najevo, že rozumí, vyzývá ostatní k diskusi atd.
- *Koherence*
Dokáže užívat omezené množství kohezních prostředků tak, že umí ze svých výpovědí vytvořit věcnou a koherentní promluvu, ačkoliv v dlouhém textu občas nedokáže postihnout myšlenkovou návaznost.

Ústní projev

(všeobecná stupnice)

Dokáže podat jasný a systematicky rozvinutý popis a prezentaci, přičemž zvýrazňuje hlavní myšlenky a uvádí potřebné podrobnosti. Dokáže vytvořit jasné a podrobné popisy a srozumitelně a podrobně se vyjadřovat o široké škále témat, která se vztahují k oblasti jeho/jejího zájmu, přičemž rozvádí své myšlenky a podporuje je dodatečnými argumenty a odpovídajícími příklady.

- *Souvislý monolog*
 - Popis zážitku
Dokáže vytvořit jasné a podrobné popisy na široký okruh témat, která se vztahují k oblasti jeho/jejího zájmu.

- Argumentace (např. v debatě)
 - Dokáže systematicky rozvinout argumentaci, a přitom do určité míry dokládá své názory podpůrnými argumenty a vhodnými příklady.
 - Dokáže vystavět jasnou argumentaci, dostatečně rozvést a podpořit svůj názor doplňujícími argumenty a případnými příklady.
 - Dokáže sestavit řetěz promyšlených argumentů.
 - Dokáže vysvětlit svůj pohled na aktuální téma a uvést výhody a nevýhody různých přístupů.
- *Veřejná hlášení*

Dokáže pronést hlášení týkající se většiny obecných témat natolik zřetelně, plynule a spontánně, že se posluchač nemusí jakkoliv namáhat.
- *Oslovování různého publika*
 - Dokáže srozumitelně přednést systematicky vystavěnou přednášku, zvýrazňovat důležité myšlenky a případné doplňující podrobnosti.
 - Dokáže se spontánně vzdálit od předem připraveného textu a navázat na zajímavé otázky z řad posluchačů, přičemž obvykle vykazuje pozoruhodnou plynulost a lehkost vyjadřování.
 - Dokáže srozumitelně přednést předem připravenou přednášku, vyjádřit souhlas či nesouhlas s určitým názorem a uvádět výhody a nevýhody různých možností.
 - Dokáže zodpovědět řadu následných otázek, a to natolik plynule a spontánně, že odpovědi nečiní žádné obtíže řečníku ani posluchačům.

Písenný projev

(všeobecná stupnice)

Dokáže napsat srozumitelné podrobné texty týkající se různých témat z oblasti jeho/jejích zájmů, přičemž dokáže shrnout, skloubit a zhodnotit informace a argumenty z velkého počtu zdrojů.

- *Samostatný písemný projev*
 - Dokáže napsat srozumitelné a podrobné popisy skutečných nebo smyšlených událostí a zážitků, přičemž vyjadřuje vztahy mezi myšlenkami v logicky uspořádaném souvislém textu a dodržuje ustálené konvence daného žánru.
 - Dokáže napsat srozumitelné a podrobné popisy týkající se různých témat v oblasti jeho/jejího zájmu.
 - Dokáže napsat recenzi filmu, knihy nebo hry.
- *Zprávy a pojednání*
 - Dokáže napsat pojednání nebo zprávy, které systematicky rozvíjejí argumentaci, patřičně zdůrazňují důležité myšlenky a dodávají potřebné detaily.
 - Dokáže zhodnotit různé nápady týkající se problému nebo jeho řešení.
 - Dokáže napsat pojednání nebo zprávu, které rozvíjejí argumentaci, uvádějí důvody pro a proti určitému názorovému stanovisku a vysvětlují výhody a nevýhody různých možností.
 - Dokáže shrnout a skloubit informace a argumenty z velkého počtu různých zdrojů.

Plánování

Dokáže si dopředu naplánovat, co je třeba říci a jak to říci, přičemž zvažuje účinek na posluchače.

Kompenzování

Dokáže užít opisů a parafrází, aby zakryl(a) mezery ve své slovní zásobě a gramatice.

Monitorování a přeformulování

Dokáže opravit přeřeknutí a chyby, pokud si je uvědomí nebo pokud by vedly k nedorozumění. Dokáže registrovat své "typické chyby" a vědomě je ve své řeči monitorovat.

Poslech s porozuměním

(všeobecná stupnice)

Rozumí spisovné řeči, živé nebo vysílané, jak na známá, tak méně známá témata, se kterými se běžně setkává v osobním, společenském, akademickém nebo profesním životě. Jeho/její schopnost porozumět ovlivňuje pouze značný hluk v okolí, nesprávná stavba vyslechnutého projevu a/nebo užití idiomatických výrazů.

Dokáže porozumět hlavním myšlenkám propozičně i jazykově složité řeči týkající se jak konkrétních, tak abstraktních témat ve spisovném jazyce, včetně odborných diskusí ve svém oboru. Dokáže rozumět delší promluvě a složité argumentaci, pokud jde o téma, které dostatečně zná, a pokud je postup přednášky výrazně signalizován explicitními prostředky.

- *Porozumění interakcí mezi rodilými mluvčími*
 - Dokáže sledovat živý rozhovor mezi rodilými mluvčími.
 - S určitým úsilím dokáže pochytit většinu toho, co se kolem něj/ní říká, ale může mu/jí připadat obtížné účastnit se aktivně diskuse s několika rodilými mluvčími, kteří žádným způsobem svoje vyjadřování nepřizpůsobují.
- *Poslech v živém publiku*

Dokáže sledovat s porozuměním podstatné body formálních a méně formálních přednášek, zpráv a jiných forem akademických a profesních prezentací, které jsou propozičně a jazykově složité.
- *Poslech hlášení a pokynů*

Rozumí hlášením a vzkazům týkajícím se konkrétních i abstraktních témat, pokud jsou pronášena normální rychlostí ve spisovném jazyce.
- *Poslech médií a nahrávek*
 - Rozumí nahrávkám ve variantě spisovného jazyka, se kterou se může setkat ve společenském, profesním nebo akademickém životě, a kromě informačního obsahu také rozpozná názory a postoje mluvčích.

- Rozumí většině rozhlasových dokumentárních pořadů a většině ostatního nahraného nebo vysílaného materiálu ve spisovném jazyce a rozpozná náladu a tón mluvčího.

Čtení s porozuměním

(všeobecná stupnice)

Dokáže číst do značné míry samostatně, přičemž používá techniku a rychlost čtení odpovídající různým textům a účelům. Dobře se orientuje při výběru příručních materiálů. Má rozsáhlou funkční "čtecí" slovní zásobu, ale může mít problémy s málo častými idiomatickými spojeními.

- *Čtení korespondence*

Dokáže číst korespondenci, která se vztahuje k oblasti jeho/jejího zájmu, a pohotově chápe základní smysl textu.

- *Orientační čtení*

Dokáže rychle přehlédnout dlouhý, složitý text a najít důležité podrobnosti, rychle určit obsah a důležitost novinových zpráv, článků a hlášení týkajících se širokého okruhu profesních témat a umí se rozhodnout, zda má smysl je podrobněji prostudovat.

- *Čtení pro informaci a pochopení argumentace*

- Dokáže si najít informace, myšlenky a názory ve vysoce odborných zdrojích v rámci svého oboru.
- Dokáže porozumět odborným článkům mimo svůj obor za předpokladu, že občas může nahlédnout do slovníku, aby se utvrdil(a), že jeho/její pochopení termínů je správné.
- Dokáže porozumět článkům a zprávám zabývajícím se současnými problémy, v nichž autoři zaujímají konkrétní postoje či stanoviska.

- *Čtení pokynů*

Dokáže porozumět dlouhým, složitým návodům ve svém oboru, včetně podrobností týkajících se podmínek a varování, a to za předpokladu, že si může znovu přečíst obtížné pasáže.

- *Sledování televize a filmu*

Dokáže porozumět většině televizních zpráv a pořadů o současném dění, dokumentárním pořadům, rozhovorům "naživo", diskusním pořadům (a "talkshow"), hrám a většině filmů ve spisovném jazyce.

Rozpoznávání klíčových signálů a vyvozování významu

(mluvený i psaný jazyk)

Dokáže využít různých strategií, včetně vytváření sledu hlavních myšlenek, ověřování správnosti porozumění za pomoci kontextových prostředků, aby porozuměl(a).

Ústní interakce

(všeobecná stupnice)

Dokáže jazyk užívat plynule, přesně a účinně a vyjadřovat se v rámci širokého okruhu všeobecných, akademických, profesních nebo zábavních témat a jasně označovat vztahy mezi myšlenkami. Dokáže komunikovat spontánně a gramaticky správně, aniž by zjevně musel(a) omezovat rozsah toho, co chce říct, a volí rovnu formálnosti odpovídající daným okolnostem. Dokáže se účastnit rozhovoru natolik plynule a spontánně, že může vést běžný rozhovor s rodilými mluvčími a udržovat s nimi vztahy, aniž by to některého z účastníků komunikace stálo nepřiměřené úsilí. Dokáže naznačit, jakou důležitost přikládá událostem a zážitkům, jasně vysvětlit a obhájit názory za pomoci vhodných argumentů.

- *Porozumění rodilému mluvčímu jako partneru v komunikaci*

Dokáže dopodrobna porozumět všemu, co se mu/jí říká ve spisovném mluveném jazyce, a to i v hlučném prostředí.

- *Rozhovor, konverzace*

- Dokáže se jako aktivní účastník zapojit do delších rozhovorů týkajících se většiny všeobecných témat, a to i v hlučném prostředí.
- Dokáže udržet kontakt s rodilými mluvčími, aniž by je nechtěně pobavil(a) nebo podráždil(a), nebo aniž by od nich vyžadoval(a), aby se chovali jinak, než by se chovali ve styku s jiným rodilým mluvčím.

- Dokáže vyjádřit různou míru emocí a zdůraznit, v čem jsou pro něj/ni události a zážitky z osobního hlediska důležité.
- *Neformální diskuse (s přáteli)*
 - Dokáže sledovat živou diskusi mezi rodilými mluvčími. Umí přesně vyjádřit své myšlenky a názory, přesvědčivě pronášet složitou argumentaci a podobně na ni také reagovat.
 - Dokáže se aktivně zapojit do neformální diskuse ve známých kontextech, zhodnotit ji, jasně vyložit svůj názor, zhodnotit alternativní návrh, formulovat hypotézy a na hypotézy reagovat.
 - Dokáže při vynaložení určitého úsilí zachytit většinu toho, co se kolem něj v diskusi říká, může mu/jí ale připadat příliš obtížné účastnit se efektivně diskuse s několika rodilými mluvčími, kteří svou mluvu nijak nepřizpůsobují.
 - Dokáže v diskusi vysvětlit a obhájit své názory za pomoci vhodných vysvětlení, důvodů a poznámek.
- *Formální diskuse a schůze*
 - Dokáže se zapojit do živé diskuse a rozpoznat přesně důvody pro a proti určitým názorům.
 - Dokáže přesně vyjádřit své myšlenky a názory, přesvědčivě předkládat rozvinutou argumentaci a na podobnou argumentaci reagovat.
 - Dokáže se aktivně zapojit do rutinních i méně běžných formálních diskusí.
 - Dokáže porozumět diskusi týkající se záležitostí spojených s jeho/jejím oborem a dopodrobna pochopit, které myšlenky mluvčí zdůrazňuje.
 - Dokáže přispět svými názory, vysvětlit a obhájit je, zhodnotit alternativní návrhy, formulovat hypotézy a na hypotézy reagovat.
- *Spolupráce zaměřená na dosažení cíle*
 - Spolehlivě rozumí pokynům do všech podrobností.
 - Dokáže přispět k rychlému průběhu práce tím, že přizve ostatní, aby se zapojili, řekli, co si myslí atd.

- Dokáže jasně vysvětlit danou věc nebo nastínit problém, uvažovat o možných příčinách nebo následcích a zvažovat výhody a nevýhody různých přístupů.
- *Vyjednávání za účelem získání zboží a služeb*
 - Dokáže se jazykově vyrovnat se situací, kdy musí projednat řešení sporu, např. jde-li o pokutu, finanční zodpovědnost za škodu v bytě a vinu za nehodu.
 - Dokáže v hlavních bodech uvést důvody k odškodnění, přičemž využívá přesvědčivých jazykových prostředků, aby se domohl(a) zadostiučinění, a jasně vysvětlí meze ústupků, které je připraven(a) učinit.
 - Dokáže objasnit problém, který nastal, a vysvětlit, že dodavatel/zákazník musí učinit ústupek.
- *Výměna informací*
 - Dokáže chápat a vyměňovat si složité informace a rady v širokém okruhu záležitostí spojených s jeho/její rolí v daném povolání.
 - Dokáže spolehlivě předat podrobné informace.
 - Dokáže jasně a podrobně popsat, jak provést určitý výkon.
 - Dokáže shrnout a skloubit informace a argumenty z řady zdrojů a podat o nich zprávu.
- *Pohovor (interview) v roli tazatele/dotazovaného*

Dokáže vést účinný a plynulý pohovor, spontánně se vzdálit od připravených otázek, sledovat a dále zkoumat zajímavé odpovědi. U pohovoru dokáže vyvíjet iniciativu, rozšiřovat a rozvádět myšlenky s minimální pomocí nebo povzbuzováním ze strany tazatele.
- *Ujímání se slova (střídání partnerů v komunikaci)*
 - Dokáže užít patřičných jazykových prostředků ke vhodnému zásahu do diskuse.
 - Dokáže promluvu zahájit, udržovat v chodu a zakončit za pomoci efektivního střídání s partnerem v komunikaci.

- Dokáže promluvu zahájit, vhodně se do ní zapojit a ukončit rozhovor, když potřebuje, i když ne vždy obratně.
- Dokáže užívat běžné ustálené fráze, aby získal(a) čas a neztratil(a) slovo, zatímco formuluje, co chce říct.
- *Spolupráce*
Dovede komentovat a dále rozvíjet sdělení a závěry ostatních mluvčích, a tak napomáhat vývoji diskuse. Dokáže napomáhat vývoji diskuse ve známé oblasti, potvrdit, že porozuměl(a), přizvat ostatní k účasti atd.
- *Žádost o objasnění*
Dokáže klást doplňující otázky, aby se ujistil(a), zda porozuměl(a) tomu, co mluvčí chtěl říct, a aby získal(a) objasnění víceznačných formulací.

Písenná interakce

(všeobecná stupnice)

Dokáže v písemné formě účinně podávat informace i vyjádřit své názory a dokáže na podobná sdělení reagovat.

- *Korespondence*
V dopisech dokáže vyjádřit míru pocitu, zdůraznit důležitost událostí a zážitků z osobního hlediska a ve své odpovědi reagovat na zprávy a názory pisatele dopisu.
- *Poznámky, vzkazy a formuláře*
 - Dokáže zaznamenat vzkazy týkající se dotazů a vysvětlení problémů.
 - Dokáže napsat krátká sdělení obsahující jednoduché informace bezprostředně důležité pro přátele, pracovníky ve službách, učitele a ostatní lidi, kteří jsou součástí jeho/jejího každodenního života, a srozumitelně přitom vyjádří, co považuje za důležité.
- *Zapísování poznámek (z přednášek, seminářů atd.)*
Dokáže porozumět jasně uspořádané přednášce na známé téma a poznamenat si body, které mu/ jí připadají důležité, i když má sklon soustředit se na slova jako taková, proto mu/jí unikají některé informace.

- *Zpracování textu*
 - Dokáže shrnout nejrůznější typy faktografických i imaginativních textů, okomentovat a prodiskutovat odlišné názory a hlavní témata.
 - Dokáže shrnout pasáže ze zpráv, rozhovorů nebo dokumentárních pořadů obsahujících výměnu názorů, odůvodnění a diskuse.
 - Dokáže postihnout zápletku a shrnout sled událostí ve filmu nebo hře.

Rozsah všeobecných znalostí jazyka

Umí se jasně vyjadřovat, aniž by bylo znát, že by musel(a) jazykově redukovat to, co chce vyjádřit. Jeho/její vyjadřovací prostředky dostačují k podání jasného popisu, vyjádření vlastních názorů, rozvinutí argumentace bez většího zřejmého hledání slov. K tomuto účelu používá některé druhy podřadných souvětí.

Rozsah slovní zásoby

Má dobrý rozsah slovní zásoby, která se vztahuje k oboru jeho/jejího zájmu a nejobecnějším tématům. Umí pozměňovat formulace, aby se vyhnul(a) častým opakováním, ale nedostatky ve slovní zásobě mohou způsobit zaváhání či používání opisných prostředků.

Ovládání slovní zásoby

Přesnost jeho/její slovní zásoby je všeobecně vysoká, ačkoli v malé míře dochází k záměnám a nesprávnému výběru slov, které však nezpůsobují problémy v komunikaci.

Gramatická správnost

Ovládá dobře gramatiku, pouze občas se dopouští malých nebo nesystematických chyb a menších nedostatků ve větné stavbě; ty však nejsou časté a mohou být zpětně opraveny. Ovládá gramatiku v relativně vysoké míře. Nedopouští se chyb, které by mohly způsobit nedorozumění.

Ovládání zvukové stránky jazyka

Osvojit(a) si jasnou, přirozenou výslovnost a intonaci.

Ovládání ortografie (pravopisu)

Dokáže vytvořit jasně srozumitelný souvislý písemný text, který odpovídá pravidlům týkajícím se úpravy textu a výstavby odstavců. Pravopis a interpunkce jsou poměrně přesné, ale mohou nést stopy vlivu mateřského jazyka.

Adekvátnost z hlediska sociolingvistiky (souvislosti jazyka a společnosti)

Dokáže se vyjadřovat sebevědomě, srozumitelně a zdvořile v rámci formálních a neformálních funkčních stylů, které odpovídají dané situaci a osobám, kterých se to týká. S určitým znatelným úsilím se dokáže účastnit diskuse ve skupině a přispívat k ní, i když se jedná o rychlou a hovorovou řeč. Dokáže komunikovat s rodilými mluvčími, aniž by je podvědomě a nechtěně bavit(a), iritoval(a), nebo aniž by je přinutil(a), aby se k němu/ní chovali jinak, než by se chovali k rodilému mluvčímu. Dokáže se vyjadřovat vhodně s ohledem na danou situaci a vyhnout se závažným chybám ve formulacích.

Diskursní kompetence

- *Přizpůsobivost*
 - Dokáže to, co říká, i užité vyjadřovací prostředky uzpůsobit situaci a příjemci sdělení a dokáže si zvolit vhodnou úroveň formálnosti, která odpovídá daným okolnostem.
 - Dokáže se adaptovat na změny v průběhu konverzace, v jejím stylu a důraznosti tak, jak je to u konverzace běžné.
 - Dokáže přeformulovat svou výpověď (tvrzení).
- *Ujímání se slova (střídání partnerů v komunikaci)*
 - Dokáže užít patřičných jazykových prostředků k vhodnému zásahu do diskuse.
 - Dokáže promluvu zahájit, udržovat v chodu a zakončit pomocí efektivního střídání s partnerem v komunikaci.
 - Dokáže promluvu zahájit, vhodně se do ní zapojit a ukončit rozhovor, když potřebuje, i když ne vždy obrátě.
 - Dokáže užít běžné ustálené fráze, aby získal(a) čas a neztratil(a) slovo, zatímco formuluje, co chce říct.

- *Rozvinutí tematických složek*

Dokáže rozvinout srozumitelný popis a vypravování, přitom umí rozvinout hlavní kompoziční složky a doložit je relevantními podrobnostmi a příklady.

- *Koherence*

- Dokáže efektivně používat rozmanité spojovací výrazy tak, aby výstižně postihl(a) vztahy mezi myšlenkami.
- Dokáže užívat omezené množství kohezních prostředků tak, že umí ze svých výpovědí vytvořit věcnou a koherentní promluvu, ačkoli v dlouhém textu nedokáže občas postihnout myšlenkovou návaznost.

Funkční užívání jazyka

- *Plynulost promluvy*

- Dokáže spontánně komunikovat, občas se vyjadřuje pozoruhodně plynule a snadno i v delších a složitých úsecích promluvy.
- Dokáže v relativně plynulém tempu produkovat úseky jazykové promluvy, ačkoliv může váhat v případech, kdy hledá strukturní a výrazové prostředky, promluva je pak poznamenána jen několika znatelnými dlouhými pauzami.
- Dokáže docela plynule a spontánně komunikovat s rodilými mluvčími do té míry, že komunikace není obtížná pro žádnou ze zúčastněných stran.

- *Přesnost propozice*

Spolehlivě dokáže předat detailní informace.

2.3 Základní výčet gramatických jevů požadovaných na výstupu úrovně B2 dle SERRJ

Anglický jazyk	Německý jazyk
třetí kondicionál	tvoření příděstí přítomného, jeho použití
předbudoucí čas prostý a průběhový	tvoření tvarů příděstí minulého, jeho použití
modální slovesa ve vyjádření minulosti	infinitivní vazby vyjadřující nutnost nebo možnost, použití <i>haben a zu a sein a zu</i>
použití <i>wish</i>	infinitivní konstrukce ve spojení s vedlejšími větami
gerundia, infinitivy	vyjádření podmiňovacího způsobu pomocí slovesa <i>würde</i> a infinitivu plnovýznamového slovesa, konjunktiv préterita a jeho užití
použití <i>used to, would, be used to, get used to</i>	použití konjunktivu préterita, použití pomocného slovesa <i>würden</i> , převážně ve vedlejších větách
kvantifikátory	podmiňovací způsob minulý, jeho tvoření a použití
tázací dovětky	tvary plusquamperfekta a použití při posunu časů – časové souslednosti, rozdíly oproti češtině, vedlejší věty časové a nejpoužívanější časové spojky
spojky a předložky	vyjádření nepřímé řeči v němčině s použitím konjunktivů

Zdroj: Jazyková škola s právem státní jazykové zkoušky PRIGO, 2019, vlastní úprava

Na další cizí jazyky se výčet gramatických jevů použije přiměřeně.

V České republice úrovni B2 podle SERRJ odpovídá státní jazyková zkouška základní. Doporučený seznam obecných konverzačních témat pro absolutoria tak vychází z témat, která jsou určena pro ověřování konverzačních schopností při [státní jazykové zkoušce základní](#), tj. na úrovni B2.

2.4 Základní výčet obecných konverzačních témat požadovaných na výstupu úrovně B2 dle SERRJ

Anglický jazyk	Německý jazyk
<p>1. FAMILY, HOME AND FAMILY LIFE Members of the family, going out, wedding, family life, household chores</p> <p>2. HOUSE AND HOME, ROOMS, FURNITURE, HOUSING Types of houses, my house / flat, rooms, furniture</p> <p>3. MY TOWN / VILLAGE Life in a city, in the country, sightseeing, my town – places of historical interest, shops, entertainment, surroundings</p> <p>4. SHOPS, SHOPPING AND SERVICES Various shops and what they sell, everyday shopping, department stores, visit to a supermarket</p> <p>5. JOBS, MY JOB, FUTURE CAREER Various jobs, choosing a career, looking for a job, unemployment</p> <p>6. DAILY ROUTINE, LEISURE TIME, HOBBIES Working days, weekends, leisure time, hobbies</p> <p>7. FINANCE AND COMMUNICATION Post-office services, letters, parcels, the telephone, money, banks</p> <p>8. SPORTS AND GAMES Summer and winter sports, games, the Olympic Games</p> <p>9. HEALTH AND ILLNESS, SEEING A DOCTOR, KEEPING FIT The main parts of the body, common illnesses, diseases, injuries, seeing a doctor</p> <p>10. CLOTHES AND FASHION Describing clothes, materials, colours, patterns, footwear, jewellery</p> <p>11. FOOD AND MEALS, AT A RESTAURANT Ways of cooking, fruit, vegetables, eating in restaurants</p> <p>12. ENTERTAINMENT - CINEMA, THEATRE, MUSIC, BOOKS, ARTS Going to the theatre, cinema, concerts, musical instruments, reading books</p> <p>13. EDUCATION, LANGUAGE STUDIES Compulsory education, subjects at school, examinations, language learning</p> <p>14. GOING ON HOLIDAY, TOURISM, SIGHTSEEING Going on holiday, kinds of holiday, accommodation, hotels, sights</p>	<p>1. Familie und Familienleben Familienmitglieder, Verwandtschaftsverhältnisse, Familienstand, Probleme der Kindererziehung, Jung und Alt unter einem Dach, Ursachen der häufigen Ehescheidungen.</p> <p>2. Die Wohnung und ihre Einrichtung Verschiedene Arten von Wohnhäusern (z.B. Einfamilienhaus, Mietshaus, Hochhaus), die Wohnräume und ihre Einrichtung, Hausarbeiten, Haushaltsgeräte.</p> <p>3. Speisen, im Restaurant, Nationalspeisen Speisen und Getränke zu den verschiedenen Mahlzeiten, die Zubereitung und Aufbewahrung der Speisen, Essen in der Gaststätte, tschechische Nationalspeisen, Unterschiede zu den anderen Küchen, der gedeckte Tisch, gesunde Ernährung.</p> <p>4. Einkäufe, Geschäfte, Dienstleistungen Einkäufe im Warenhaus, Spezialgeschäft und Selbstbedienungsladen, Bezeichnung wichtiger Waren (im Lebensmittel-, Textil-, Lederwaren-, Schreibwarengeschäft, in der Drogerie ...), im Supermarkt, Werbung, Dienstleistungsbetriebe und Reparaturwerkstätten.</p> <p>5. Bekleidung und Mode Bestandteile der Damen- und Herrenbekleidung, Material, Farben, Schuhe, Accessoires, im Konfektionsgeschäft, Secondhandladen, Kleiderpflege.</p> <p>6. Berufe, der Arbeitstag, Bildungswesen Berufswahl und Berufsausbildung, wichtige Berufe, mein Beruf, Arbeitssuche, mein Arbeitstag. Die Stufen des Bildungswesens in der Tschechischen Republik, aus dem Leben eines Schülers oder Studenten (Schultag, Schulutensilien), das Schulgebäude, Unterrichts- oder Studienfächer, Prüfungen, Bibliotheken, Erwachsenenbildung, Fremdsprachenunterricht.</p> <p>7. Krankheiten, beim Arzt, der menschliche Körper Krankheiten und Krankheitssymptome, beim Arzt, beim Zahnarzt, die Apotheke, Krankenpflege, Verletzungen, im Krankenhaus, im Bad, gesunde Lebensweise, Körperteile, die wichtigsten inneren Organe des Menschen.</p> <p>8. In der Stadt, auf dem Lande Öffentliche Gebäude im Stadtzentrum, Sehenswürdigkeiten.</p>

Anglický jazyk	Německý jazyk
<p>15. TRAVEL AND TRANSPORT, CITY TRAFFIC Means of public transport, travel by train, coach, plane, car</p> <p>16. SEASONS OF THE YEAR, WEATHER Seasons, weather forecast, rainy weather, cold weather, hot weather</p> <p>17. THE ENVIRONMENT (PROBLEMS), COUNTRYSIDE, NATURE Describing the countryside, some plants and animals, pollution, environmental problems</p> <p>18. MEDIA (TV, RADIO, NEWSPAPERS) Listening to the radio, watching TV, reading newspapers</p> <p>19. HOLIDAYS, FESTIVALS AND CELEBRATIONS Visiting friends, giving parties, Christmas in the CR and GB, other holidays (Easter, Halloween...)</p> <p>20. PROGRESS IN TECHNOLOGY AND PROBLEMS IN SOCIETY The influence of science and technology – changes in our lives, labour-saving devices, trade fairs; crime and punishment</p>	<p>Vorteile/Nachteile des Lebens in der Stadt und auf dem Lande. Auf dem Bauernhof, Feld und Gartenarbeiten, Haustiere, landwirtschaftliche Produkte und Maschinen.</p> <p>9. Verkehr, Stadtverkehr Verkehrsmittel, Luftverkehr, Schiffsverkehr, Straßenverkehr, Autounfälle, die Fahrt mit dem Zug, Rad fahren, Vorbereitung für einen Ausflug, auf Urlaub, Ländernamen. Stadtverkehr, Verkehrsregeln.</p> <p>10. Die Tschechische Republik, mein Heimatort Die bekanntesten Sehenswürdigkeiten der Hauptstadt Prag, schöne Landschaften, westböhmisches Weltkurorte, Schlösser und Burgen, Sehenswürdigkeiten meiner Heimatstadt.</p> <p>11. Kommunikationsmöglichkeiten Leistungen der Post, wie schreibt man einen Brief, schickt man ein Telegramm oder ein Paket, wie führt man ein Telefongespräch, am Geldschalter, Geldautomat, e-mail, Internet.</p> <p>12. Zeit, Wetter, Jahreszeiten Zeitangaben, verschiedene Wettererscheinungen, kurze Charakteristik der vier Jahreszeiten, Wetterbericht, Naturkatastrophen.</p> <p>13. Feste, Feiertage, Bräuche in den deutschsprachigen Ländern, in Tschechien, Ähnlichkeiten und Unterschiede.</p> <p>14. Urlaub, Ferien, Tourismus, Hotels Urlaubspläne, bzw. Ferienpläne und -vorbereitungen, verschiedene Gestaltungsmöglichkeiten des Urlaubs, die häufigsten Ferientätigkeiten, moderne Reiseziele, Urlaub im In- und Ausland, Traumurlaub, Reisebüros contra Privatreisen, Übernachtungsmöglichkeiten, das Hotel (Zimmerbestellung, Dienstleistungen). Massentourismus und seine Schattenseiten.</p> <p>15. Sport und Touristik, internationale Sportwettkämpfe Wichtige Sportarten, Sportstätten (Stadion, Turn- und Schwimmhalle), Ausrüstung für Sportler und Touristen, Sport und Gesundheit, internationale Wettkämpfe.</p> <p>16. Massenmedien Rundfunk, Fernsehen, Presse, meine Lieblingssendung im Rundfunk und Fernsehen, Tageszeitungen und Zeitschriften in der Tschechischen Republik, deutschsprachige Zeitungen, Internet.</p>

Anglický jazyk	Německý jazyk
	<p>17. Das kulturelle Leben Kino, Theater, Konzert, Bücher, ein Besuch im Theater oder Kino, Musikarten, ein Konzertbesuch, berühmte Komponisten, Musikfestspiele, in der Bibliothek, Ausstellungen, Museen, Bildergalerien.</p> <p>18. Natur, Fauna, Flora, Umweltschutz Wichtige geographische Begriffe, bekannte einheimische Tiere und Pflanzen in der freien Natur, im Zoo, Wald und Wiese. Wasser- und Luftverschmutzung, Ozonloch, Autoverkehr, Waldsterben, Massentourismus und seine Schattenseiten, mein Beitrag zum Umweltschutz.</p> <p>19. Tagesprogramm, Freizeitgestaltung Mein Tagesprogramm am Arbeitstag und am Wochenende, Unterhaltung und Hobbys, Besuche und Partys, Möglichkeiten der Freizeitgestaltung.</p> <p>20. Probleme der Welt, Technik Drogen, Kriminalität, Prostitution, Konsumgesellschaft, Rassismus, Fremdenhass, Arbeitslosigkeit, Globalisierung. Elektrische und elektronische Geräte, High-Tech in der Küche, Computer als Helfer.</p>

Zdroj: Státní jazyková škola Brno, 2019

Na další cizí jazyky se výčet konverzačních témat použije přiměřeně, resp. bude vycházet z témat požadovaných Státní jazykovou školou Brno.

3 Znalostní standard: Specifická část

V následujících podkapitolách jsou definovány znalostní standardy specifické pro jednotlivé skupiny oborů vzdělávání, které slouží k upřesnění obecných standardů. Jedná se o vymezení odborných témat, která by měla být předmětem ověření konverzačních schopností absolventa a kvality jeho odborné slovní zásoby. Okruhy primárně vycházejí z dokumentu s názvem „Návrh znalostního standardu absolventů VOV pro odbornou oblast humanitní“, který je rovněž výstupem projektu „Inovace VOV v odborné oblasti humanitní“, reg. č. CZ.02.3.68/0.0/0.0/16_041/0008011.

Jedná se pouze o minimální standard, tedy o základní okruhy, které mají být podle specifického zaměření vzdělávacího programu, resp. VOŠ konkretizovány a doplněny o další témata, přičemž celkové okruhy musejí vždy respektovat požadavky na obecný znalostní standard vymezující znalosti, dovednosti a kompetence charakterizující odbornou oblast humanitní, tj. znalosti etiky, filozofie a normativních systémů, dovednosti v podobě komunikace, argumentace, rétoriky a tvořivé schopnosti reflektující kritické myšlení absolventa.

3.1 Skupina oborů 61 – Filozofie, teologie

Doporučené okruhy

- 1) Bible a její interpretace
- 2) Přehled křesťanské teologie
- 3) Etika a filosofie
- 4) Mezilidská komunikace a pastorece

3.2 Skupina oborů 68 – Právo, právní a veřejnosprávní činnost

Doporučené okruhy

- 1) Základy práva

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

- 2) Občanské právo
- 3) Pracovní právo
- 4) Korporátní právo
- 5) Ústavní právo
- 6) Správní právo
- 7) Finanční právo
- 8) Právní administrativa

3.3 Skupina oborů 72 – Publicistika, knihovnictví a informatika

Doporučené okruhy

- 1) Tvorba tištěných médií
- 2) Společenská odpovědnost médií
- 3) Zpravodajství a práce s informacemi
- 4) Tvorba multimediálních novinářských žánrů

3.4 Skupina oborů 82 – Umění a užité umění

Doporučené okruhy

- 1) Výtvarná tvorba
- 2) Umělecko-řemeslná realizace
- 3) Specializovaná témata podle odborného zaměření vzdělávacího programu

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

Vyšší odborná škola a Jazyková škola s právem státní jazykové zkoušky PRIGO

Vyšší odborná škola publicistiky

Evangelikální teologický seminář – Vyšší odborná škola teologická a sociální

Ostrava, 2019